A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2016. szeptember 13.*

„Előzetes döntéshozatal — Uniós polgárság — EUMSZ 20. cikk — Kiskorú, uniós polgár gyermek eltartásáról gondoskodó harmadik állambeli állampolgár — Tartózkodási jog abban a tagállamban, amelynek a gyermek állampolgára — A gyermek szülőjének büntetőjogi felelősségét megállapító ítéletek — A szülőre vonatkozó kiutasítási határozat, amely az érintett gyermek közvetett kiutasítását eredményezi”

A C-304/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács] Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2014. június 24-én érkezett, 2014. június 4-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Secretary of State for the Home Department**

és

CS

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen és C. Lycourgos tanácselnökök, A. Rosas (előadó), Juhász E., A. Borg Barthet, M. Safjan, M. Berger, A. Prechal és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. június 30-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– CS képviseletében R. Husain, QC, L. Dubinsky és P. Tridimas barristers, D. Furner, solicitor megbízásából,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében M. Holt és J. Beeko, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: D. Blundell barrister,

* Az eljárás nyelve: angol.

– a dán kormány képviseletében C. Thorning és M. Wolff, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében D. Colas és R. Coesme, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, K. Pawłowska és M. Pawlicka, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében I. Martínez del Peral, C. Tufvesson és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. február 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 20. cikk értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet az, egy harmadik állam állampolgárságával rendelkező CS, aki olyan, uniós polgár kiskorú gyermek édesanyja, aki annak a tagállamnak az állampolgárságával rendelkezik, amelyben mindig is tartózkodott, és a Secretary of State for the Home Department (belügyminisztérium, Egyesült Királyság) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az érintettnek, büntetett előélete folytán, e tagállam területéről egy harmadik állam területére történő kiutasítását elrendelő határozat.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o., helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 3. cikke, amelynek címe „Kedvezményezettek”, a következőket írja elő:

„(1) Ezt az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárokra, akik olyan tagállamba költöznek [helyesen: utaznak], vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő vagy hozzájuk csatlakozó, a 2. cikk 2. pontjában meghatározott családtagjaikra.

(2) Az érintett személyek saját jogon való szabad mozgásának és tartózkodásának sérelme nélkül, a fogadó tagállamnak a nemzeti jogszabályaival összhangban meg kell könnyítenie az alábbi személyek beutazását és tartózkodását:

a) a 2. cikk 2. pontjának hatálya alá nem tartozó más családtagok, állampolgárságukra tekintet nélkül, akik abban az országban, amelyből érkeznek, az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgár eltartottjai, vagy vele egy háztartásban élnek, […]

[…]

A fogadó tagállam kötelezettséget vállal e személyek személyes körülményeinek alapos vizsgálatára, és megindokolja e személyek beutazásának vagy tartózkodásának megtagadását.”

Az Egyesült Királyság joga

A határokról szóló törvény

4 A UK Borders Act 2007 (a határokról szóló 2007. évi törvény; a továbbiakban: a határokról szóló törvény) 32. cikkének (5) bekezdése alapján abban az esetben, ha valamely brit állampolgársággal nem rendelkező személy bűnösségét bűncselekmény elkövetése miatt megállapítják az Egyesült Királyságban, és legalább tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélik, a belügyminiszter vele szemben kiutasítást elrendelő határozatot hoz.

5 A határokról szóló törvény 33. cikkéből következően ez a kötelezettség kizárt, amikor az elítélt személynek a kiutasítási határozat alapján történő kiutasítása:

a) „sérti a személyt az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló [Rómában, 1950. november 4-én aláírt] európai egyezmény alapján megillető jogokat; vagy

b) sérti az Egyesült Királyságnak [a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény, az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára 189. kötet, 150. o., 2545. sz. (1954)] eredő kötelezettségeit; vagy

c) sérti a bűnelkövetőt az európai uniós Szerződések alapján megillető jogokat.”

A bevándorlásról szóló rendelet

6 Az Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 (2006. évi bevándorlásról szóló rendelet [Európai Gazdasági Térség] 2012-ben módosított változatának (a továbbiakban: bevándorlásról szóló rendelet) 15 A. cikke (4A) bekezdése értelmében, amely érvényre juttatja a 2011. március 8-i Ruiz Zambrano ítéletet (C-34/09, EU:C:2011:124), az a személy, aki megfelel a 15A. cikk (4A) bekezdésében előírt feltételeknek, „az Egyesült Királyságban származékos tartózkodási joggal” rendelkezik.

7 Ugyanakkor a bevándorlásról szóló rendelet 15 A. cikkének (9) bekezdése kimondja, hogy az a személy, aki általában származékos tartózkodási joggal rendelkezik konkrétan a (4A) bekezdés alapján, nem rendelkezik ezzel a joggal, „ha a belügyminiszter a [19. cikk (3) bekezdésének b) pontja, a 20. cikk (1) bekezdése vagy a 20 A. cikk (1) bekezdése] alapján határozatot hozott”.

8 E rendelet 20. cikkének (1) bekezdése alapján a belügyminiszter a bejelentkezésről szóló igazolás, a tartózkodási kártya, a huzamos tartózkodást igazoló dokumentum és a huzamos tartózkodási kártya kiállítását megtagadhatja, azt visszavonhatja vagy megújítását megtagadhatja, „ha a megtagadást vagy a visszavonást közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok igazolják”.

9 A bevándorlásról szóló rendelet 20. cikkének (6) bekezdése alapján ezt a határozatot a 21. cikknek megfelelően kell meghozni.

10 A bevándorlásról szóló rendelet 21 A. cikke e rendelet 4. részének módosított változatát rendeli alkalmazni a többek között a származékos tartózkodási jogokkal kapcsolatban hozott döntésekre. E rendelet 21 A. cikke (3) bekezdésének a) pontja a 4. részt úgy alkalmazza, mintha „a 21. cikk szerinti közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okokkal igazolt tényezőre történő hivatkozások helyett egy olyan tényezőre hivatkoznának, amely »hozzájárul a közérdekhez«”.

11 E rendelkezésekből az következik, hogy lehetséges a származékos tartózkodási jog megadásának megtagadása egy olyan személytől, aki az EUMSZ 20. cikk alapján – ahogyan azt a Bíróság a Ruiz Zambrano-ítéletben (C-34/09, EU:C:2011:124) értelmezte – általában hivatkozhat a tartózkodási jogára, ha az közérdeket szolgál.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12 CS, aki harmadik állam polgára, 2002-ben házasságot kötött egy brit állampolgárral. 2003 szeptemberében vízumot adtak ki számára a házassága alapján, és jogszerűen lépett be az Egyesült Királyság területére az ottani tartózkodásra jogosító, 2005. augusztus 20-ig érvényes engedéllyel. 2005. október 31-én határozatlan idejű tartózkodási engedélyt állítottak ki a számára e tagállamban.

13 2011-ben e házasságából gyermek született az Egyesült Királyságban. CS az ezen, brit állampolgárságú gyermek felügyeletét ténylegesen ellátó egyetlen személy.

14 2012. március 21-én megállapították CS bűncselekmény elkövetésében való bűnösségét. 2012. május 4-én tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélték.

15 2012. augusztus 2-án CS-t tájékoztatták arról, hogy büntetőjogi felelősségének megállapítása miatt kiutasíthatják az Egyesült Királyságból. 2012. augusztus 30-án CS menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő e tagállamban. E kérelmet az illetékes nemzeti hatóság, a belügyminiszter vizsgálta meg.

16 2012. november 2-án CS-t szabadlábra helyezték, miután letöltötte szabadságvesztés-büntetését, majd 2013. január 9-én a belügyminiszter elutasította a menedékjog iránti kérelmét. A CS-nek az Egyesült Királyságból egy harmadik államba történő kiutasítására vonatkozó határozatot a határokról szóló törvény 32. cikkének (5) bekezdése alapján hozták meg. CS vitatta az említett határozatot a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) előtti keresetindítási jogával élve. 2013. szeptember 3-án azzal az indokolással adtak helyt a keresetének, hogy kiutasítása a menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 3. és 8. cikke, valamint a Szerződések megsértését eredményezheti.

17 Határozatában a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) megállapította, hogy CS-vel szembeni kiutasítási intézkedés esetén az Egyesült Királyságban egyik családtag sem tudna a gyermekről gondoskodni, tehát a gyermeknek követnie kellene anyját annak származási országába. CS gyermekének az európai polgársággal összefüggő jogaira hivatkozva a Bíróság által a 2011. március 8-i Ruiz Zambrano-ítéletben (C-34/09, EU:C:2011:124) értelmezett EUMSZ 20. cikk alapján ezen elsőfokú bíróság megállapította, hogy: „[a]z Európai Unió polgárait semmilyen körülmények között nem lehet az Európai Unió területéről hallgatólagosan kiutasítani, […],[e]zen kötelezettség alól nincs semmilyen kivétel, ideértve azt az esetet is, amikor […] a szülők büntetett előéletűek, […] következésképpen a szóban forgó kiutasítási határozat nem jogszerű, mert sérti a gyermeket az EUMSZ 20. cikk alapján megillető jogokat”.

18 A belügyminiszternek engedélyezték, hogy fellebbezést nyújtson be az Upper Tribunalhoz (Immigration and Asylum Chamber) (fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács], Egyesült Királyság). A belügyminiszter arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor helyt adott CS keresetének, különösen a gyermekét az EUMSZ 20. cikk alapján megillető jogokkal, a Ruiz Zambrano-ítélettel (C-34/09, EU:C:2011:124) és a CS származékos jogaival kapcsolatos értékelései során. A belügyminiszter különösen arra hivatkozott, hogy az uniós joggal nem ellentétes az, hogy CS-t kiutasítják származási államába, még akkor sem, ha ezzel az uniós polgár gyermekét megfosztják az e jogálláshoz kapcsolódó jogok lényegének tényleges élvezetétől.

19 Az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) ilyen körülmények között döntött úgy, hogy az eljárást felfüggeszti, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) Megtiltja-e az uniós jog és különösen az EUMSZ 20. cikk a tagállamnak azt, hogy területéről valamely harmadik állam területére utasítsa azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki az említett tagállam állampolgárságával rendelkező (következésképpen uniós polgár) gyermekének szülője és felügyeletét ténylegesen gyakorló személy, akkor, ha ez megfosztaná az uniós polgár gyermeket az uniós polgár jogállásához kapcsolódó jogok tényleges élvezetétől?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén milyen körülmények között megengedhető az ilyen kiutasítás az uniós jog alapján?

3) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén a második kérdés vonatkozásában tájékoztatást nyújt-e, és ha igen, milyen mértékben, a 2004/38 irányelv 27. és 28. cikke?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

20 E kérdéseivel, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az EUMSZ 20. cikket akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely azt írja elő, hogy e tagállam területéről egy harmadik államba kell kiutasítani e harmadik állam olyan állampolgárát, akinek bizonyos súlyú bűncselekmény tekintetében büntetőjogi felelőssége megállapítást nyert, jóllehet ő a kiskorú gyermekének felügyeletét ténylegesen ellátó személy, amely gyermek e tagállam állampolgára, és születésétől fogva ott él anélkül, hogy szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta volna, amennyiben a tervezett kiutasítás e gyermek számára az Unió területének elhagyásával járna, megfosztva őt ekként az őt uniós polgárként megillető jogai lényegének tényleges élvezetétől.

Az uniós jog uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseiről

21 Először is meg kell állapítani, hogy a 2004/38 irányelv „Kedvezményezettek” címet viselő 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárokra, akik „olyan tagállamba utaznak, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint a […] családtagjaikra”.

22 Következésképpen az említett irányelv nem alkalmazható egy olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amennyiben az uniós polgár sosem élt szabad mozgáshoz való jogával, és mindig abban a tagállamban tartózkodott, amelynek az állampolgára (lásd: 2011. március 8-i Ruiz Zambrano ítélet, C-34/09, EU:C:2011:124, 39. pont). Amennyiben az uniós polgár nem tartozik a „kedvezményezett” 2004/38 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalma alá, úgy családtagja sem tartozik e fogalom alá, tekintettel arra, hogy az ezen irányelv által a kedvezményezettje családtagjainak biztosított jogok nem az említett családtagok saját jogai, hanem olyan származtatott jogok, amelyeket a kedvezményezett családtagjaiként szereznek (2011. május 5-i McCarthy-ítélet, C-434/09, EU:C:2011:277, 42. pont; 2011. november 15-i Dereci és társai ítélet, C-256/11, EU:C:2011:734, 55. pont; 2013. május 8-i Ymeraga és társai ítélet, C-87/12, EU:C:2013:291, 31. pont).

23 Ami, másodsorban az EUMSZ 20. cikket illeti, a Bíróságnak a korábbiakban már alkalma nyílt megállapítani, hogy az olyan uniós polgár helyzetét, mint amilyen CS brit állampolgárságú gyermeke, aki nem gyakorolta a szabad mozgáshoz való jogát, pusztán emiatt nem lehet tisztán belső – vagyis az uniós jog által szabályozott helyzetek egyikéhez sem kapcsolódó – helyzetnek tekinteni (lásd: 2011.

május 5-i McCarthy ítélet, C-434/09, EU:C:2011:277, 46. pont; 2011. november 15-i Dereci és társai ítélet, C-256/11, EU:C:2011:734, 61. pont; 2012. december 6-i O és társai ítélet, C-356/11 és C-357/11, EU:C:2012:776, 43. pont).

24 CS gyermeke mint valamely tagállam állampolgára ugyanis az EUMSZ 20. cikk (1) bekezdése értelmében uniós polgár jogállást élvez, amelynek rendeltetése, hogy a tagállamok állampolgárainak alapvető jogállása legyen, tehát az érintett még származás szerinti tagállamával szemben is hivatkozhat az e jogálláshoz kapcsolódó jogokra (lásd: 2011. május 5-i McCarthy ítélet, C-434/09, EU:C:2011:277, 48. pont; 2011. november 15-i Dereci és társai ítélet, C-256/11, EU:C:2011:734, 63. pont, 2012. december 6-i O és társai ítélet, C-356/11 és C-357/11, EU:C:2012:776, 44. pont).

25 Az uniós polgár jogállás alapvető és egyéni jogot ruház az Unió valamennyi polgárára annak érdekében, hogy szabadon mozoghassanak és tartózkodhassanak a tagállamok területén, a Szerződésben és az alkalmazására hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokra és feltételekre is figyelemmel (lásd ebben az értelemben: 2010. október 7-i Lassal-ítélet, C-162/09, EU:C:2010:592, 29. pont; 2012. október 16-i Magyarország kontra Szlovákia ítélet, C-364/10, EU:C:2012:630, 43. pont).

26 Amint azt a Bíróság a 2011. március 8-i Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) ítélet 42. pontjában kimondta, az EUMSZ 20. cikkel ellentétesek azok a nemzeti intézkedések, amelyek azzal a hatással járnak, hogy megfosztják az uniós polgárokat az uniós polgár jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől.

27 Ezzel szemben a Szerződés uniós polgárságra vonatkozó rendelkezései nem biztosítanak önálló jogot a harmadik államok állampolgárai számára (2012. november 8-i Iida-ítélet, C-40/11, EU:C:2012:691, 66. pont, 2013. május 8-i Ymeraga és társai ítélet, C-87/12, EU:C:2013:291, 34. pont).

28 Ugyanis a Szerződés uniós polgárságra vonatkozó rendelkezései által harmadik állam állampolgárainak biztosított lehetséges jogok nem az említett állampolgárok saját jogai, hanem az uniós polgár szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásából származtatott jogok. Az említett származékos jogok célja és igazolása azon a megállapításon alapul, hogy e jogok el nem ismerésének megtagadása sértheti különösen az uniós polgár szabad mozgását (2012. november 8-i Iida-ítélet, C-40/11, EU:C:2012:691, 67. és 68. pont, 2013. május 8-i Ymeraga és társai ítélet, C-87/12, EU:C:2013:291, 35. pont).

29 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy vannak egészen különleges helyzetek, amelyekben – noha a harmadik ország állampolgárainak tartózkodási jogára vonatkozó másodlagos jog nem alkalmazható, és az érintett uniós polgár nem élt a szabad mozgáshoz való jogával – mindazonáltal biztosítani kell a tartózkodási jogot harmadik ország olyan állampolgárának, aki az említett uniós polgár családtagja, mivel ellenkező esetben az uniós polgárság elveszítené hatékony érvényesülését, ha az ilyen jog megtagadásának következményeként az uniós polgár kénytelen lenne elhagyni az Unió egészének területét, és ezzel megfosztanák őt az e jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől (lásd ebben az értelemben: 2011. március 8-i Ruiz Zambrano ítélet, C-34/09, EU:C:2011:124, 43. és 44. pont; 2011. november 15-i Dereci és társai ítélet, C-256/11, EU:C:2011:734, 66. és 67. pont; 2012. november 8-i Iida-ítélet, C-40/11, EU:C:2012:691, 71. pont; 2013. május 8-i Ymeraga és társai ítélet, C-87/12, EU:C:2013:291, 36. pont; 2013. október 10-i Alokpa és Moudoulou ítélet, C-86/12, EU:C:2013:645, 32. pont).

30 A fent említett helyzetek jellemzője, hogy bár olyan rendelkezések szabályozzák ezeket, amelyek eleve a tagállamok hatáskörébe tartoznak, nevezetesen harmadik államok állampolgárainak beutazási és tartózkodási jogára vonatkozó, a másodlagos jog rendelkezéseinek a hatálya alá nem tartozó rendelkezések, amelyek bizonyos feltételek mellett előírják az ilyen jog biztosítását, e helyzetek mégis szoros összefüggésben állnak az uniós polgár szabad mozgáshoz való jogával, amellyel ellentétes az, ha abban a tagállamban, ahol az uniós polgár tartózkodik, a harmadik országok állampolgáraitól

megtagadják a beutazás és a tartózkodás ezen jogát, mert különben sérülne e szabadság (lásd ebben az értelemben: 2012. november 8-i Iida-ítélet, C-40/11, EU:C:2012:691, 72. pont, 2013. május 8-i Ymeraga és társai ítélet, C-87/12, EU:C:2013:291, 37. pont).

31 A jelen ügyben CS gyermeke mint uniós polgár rendelkezik az Unió területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joggal, és e jog bármiféle korlátozása az uniós jog hatálya alá tartozik.

32 Márpedig az uniós polgár jogállás révén biztosított jogok korlátozását eredményezheti e gyermek tényleges felügyeletét ellátó anyjának a kiutasítása, miáltal az említett gyermek ténylegesen arra kényszerülhet, hogy elkísérje őt, tehát elhagyja az Unió egész területét. Ebben az értelemben ugyanezen gyermek anyjának kiutasítása megfosztaná a gyermeket azon jogai lényegének tényleges élvezetétől, amelyeket pedig az uniós polgár jogállás biztosít a számára.

33 Meg kell állapítani következésképpen, hogy az alapügy tárgyát képező helyzet CS gyermeke számára eredményezheti azt, hogy megfosztja őt az uniós polgár jogállás révén számára biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől, ennélfogva e helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik.

A közvetlenül az EUMSZ 20. cikkből eredő származékos tartózkodási jogra vonatkozó korlátozások bevezetésének lehetőségéről

34 Az Egyesült Királyság Kormánya úgy véli, hogy egy ügy bűncselekmény elkövetése miatt kikerülhet a Bíróság által a 2011. március 8-i Ruiz Zambrano ítéletben (C-34/09, EU:C:2011:124) meghatározott elv hatálya alól. Mindazonáltal ha a Bíróság azt állapítaná meg, hogy ez az elv alkalmazandó egy olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, úgy korlátozásoknak lehetne alávetni. E tekintetben az Egyesült Királyság Kormánya arra hivatkozik, hogy a CS-vel szemben, a súlyos bűnöző magatartása miatt hozott kiutasítási határozat közrendi oknak felel meg, amennyiben ez a magatartás egyértelmű veszélyt jelent e tagállam valamely törvényes érdekére, nevezetesen a társadalmi kohézió és a társadalmi értékek tiszteletben tartására. Az említett kormány azt is megjegyezte, hogy a jelen ügyben a Court of Appeal (England & Wales) (Criminal Division) [fellebbviteli bíróság (Anglia és Wales) (büntetőtanács), Egyesült Királyság], a CS által szabadságvesztés-büntetésének kiszabása ellen indított keresetet elutasító határozatában elismerte az érintett által elkövetett jogsértés súlyát.

35 Ebben az összefüggésben az Egyesült Királyság Kormánya megjegyzi, hogy a 2004/38 irányelv 27. és 28. cikke meghatározza a tagállamok azon lehetőségének kereteit, hogy területükről kiutasítsanak egy uniós polgárt, különösen, amennyiben az bűncselekményt követett el. Márpedig az, ha nem ismerik el az EUMSZ 20. cikkből közvetlenül eredő tartózkodási jog korlátozásai bevezetésének és kiutasítási intézkedés meghozatalának lehetőségét, azt eredményezné, hogy egy tagállamnak nem állna módjában harmadik állam ilyen bűncselekményt elkövető állampolgárát kiutasítani, amennyiben e személy olyan uniós polgár gyermek szülője, aki abban a tagállamban rendelkezik lakóhellyel, amelynek állampolgára. Ilyen körülmények között az e tagállam területéről való kiutasítással szembeni védelem szintje magasabb lenne egy harmadik állam származékos tartózkodási joggal rendelkező állampolgára számára, mint egy uniós polgár számára. Következésképpen a tagállamok számára biztosítani kellene a jogot arra, hogy eltérhessenek az EUMSZ 20. cikkből eredő származékos tartózkodási jogtól, és kiutasíthassák a területükről harmadik államok ilyen állampolgárát bizonyos súlyú bűncselekmény elkövetése esetén, még akkor is, ha ez azzal jár, hogy az érintett gyermeknek el kell hagynia az Unió területét, azzal a feltétellel, hogy e határozat arányos és tiszteletben tartja az alapvető jogokat.

36 Meg kell jegyezni, hogy az EUMSZ 20. cikk nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy valamely, többek között a közrend fenntartására és a közbiztonság megőrzésére vonatkozó kivételre hivatkozzanak. Így, amennyiben CS helyzete az uniós jog hatálya alá tartozik, a helyzete értékelése során figyelembe kell venni a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot, amint azt az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 7. cikke kimondja, amely cikket a gyermek

mindenek felett álló érdekének szem előtt tartására vonatkozó, a Charta 24. cikkének (2) bekezdésében elismert kötelezettséggel összefüggésben kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2009. december 23-i Detiček-ítélet, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, 53. és 54. pont).

37 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az uniós polgárok vagy családtagjaik tartózkodási jogától való eltérést igazoló „közrend” és „közegészség” fogalmát szigorúan kell értelmezni, és annak tartalmát a tagállamok nem határozhatják meg egyoldalúan, az uniós intézmények ellenőrzése nélkül (lásd ebben az értelemben: 1974. december 4-i van Duyn ítélet, 41/74, EU:C:1974:133, 18. pont; 1977. október 27-i Bouchereau-ítélet, 30/77, EU:C:1977:172, 33. pont; 2004. április 29-i Orfanopoulos és Oliveri ítélet, C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 64. és 65. pont; 2006. április 27-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-441/02, EU:C:2006:253, 34. pont; 2007. június 7-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, EU:C:2007:325, 42. pont).

38 A Bíróság következésképpen kimondta, hogy a „közrend” fogalma minden esetben azt feltételezi, hogy – a társadalmi rend megzavarásán túl, amelyet valamennyi jogsértés megvalósít – olyan valódi, közvetlen és kellően súlyos veszély álljon fenn, amely a társadalom valamely alapvető érdekét érinti.

39 A „közbiztonság” fogalmát illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy e fogalom magában foglalja a tagállam belső és külső biztonságát, következésképpen pedig az alapvető állami intézmények és közszolgáltatások működésének veszélyeztetése, valamint a lakosság fennmaradása, akárcsak a külkapcsolatok vagy a népek békés együttélése súlyos megzavarásának a kockázata, vagy a katonai érdekek veszélyeztetése hatással lehet a közbiztonságra (lásd ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis-ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 43. és 44. pont, 2016. február 15-i N.-ítélet, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 65. és 66. pont). A Bíróság azt is kimondta, hogy a bűnszövetségben elkövetett kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos bűnözés elleni küzdelem (lásd ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis-ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 45. és 46. pont) vagy a terrorizmus elleni küzdelem (lásd ebben az értelemben: 2002. november 26-i Oteiza Olazabal ítélet, C-100/01, EU:C:2002:712, 12. és 35. pont) a „közbiztonság” fogalma alá tartozik.

40 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy amennyiben a kiutasító határozat a közrendre vagy a közbiztonságra nézve valódi, közvetlen és kellően súlyos veszély fennállásán alapul, tekintettel harmadik állam olyan állampolgára által elkövetett bűncselekményekre, aki uniós polgár gyermekeinek kizárólagos felügyeletét látja el, egy ilyen határozat összhangban állhat az uniós joggal.

41 Ezzel szemben nem vonható le automatikusan ilyen következtetés kizárólag az érintett büntetett előélete alapján. Ilyen következtetésre kizárólag a nemzeti bíróság juthat az ügy aktuális és releváns körülményei összességének konkrét értékelése alapján, az arányosság elvére, a gyermek mindenek felett álló érdekére és az alapvető jogokra tekintettel, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja.

42 Ezen értékelés során tehát figyelembe kell venni az érintett egyén személyes magatartását, az érintett adott tagállam területén való tartózkodásának időtartamát és jogszerű jellegét, az elkövetett bűncselekmény természetét és súlyát, az érintett társadalomra való tényleges veszélyességének mértékét, a szóban forgó gyermek életkorát és egészségi állapotát, valamint családi és gazdasági helyzetét.

43 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás értelmében a belügyminiszternek kötelező kiutasító határozatot hoznia az olyan, nem egyesült királysági állampolgárságú személlyel szemben, akit bűncselekmény elkövetése miatt legalább tizenkét hónapig tartó szabadságvesztés-büntetésre ítéltek, kivéve ha ez a határozat „sérti a bűnelkövetőt az európai uniós Szerződések alapján megillető jogokat”.

44 Úgy tűnik, hogy ez a szabályozás ezzel rendszertani és automatikus kapcsolatot hoz létre az érintett személy büntetőjogi felelősségének megállapítása és a vele szemben kiszabott, kiutasításra vonatkozó intézkedés között, vagy mindenesetre fennáll az arra vonatkozó vélelem, hogy az érintett személyt ki kell utasítani az Egyesült Királyságból.

45 Ugyanakkor, amint az a jelen ítélet 40–42. pontjából kitűnik, önmagában a büntetett előélet nem igazolhat olyan kiutasítási határozatot, amely megfoszthatja CS gyermekét az uniós polgár jogállás révén számára biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől.

46 A jelen ítélet 40. pontjában foglalt megállapításokra tekintettel mindenekelőtt a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy megvizsgálja, hogy mi az CS magatartásában vagy az általa elkövetett bűncselekményben, ami a társadalom vagy a fogadó tagállam valamely alapvető érdeke valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyeztetésének tekinthető, és ami a közrend vagy a közbiztonság védelmének nevében igazolhat egy, az Egyesült Királyságból történő kiutasítást elrendelő határozatot.

47 E címen a kérdést előterjesztő bíróság feladata mérlegelni egyrészről CS bűnöző magatartása társadalomra való veszélyességének mértékét, másfelől pedig azt, hogy milyen esetleges következményekkel járhat egy ilyen magatartás az érintett tagállam közrendjére vagy közbiztonságára nézve.

48 A kérdést előterjesztő bíróságnak az általa elvégzendő mérlegelés keretében figyelembe kell vennie továbbá azokat az alapvető jogokat, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja, különösen a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot, amelyet a Charta 7. cikke rögzít (lásd, ebben az értelemben: 2010. november 23-i Tsakouridis-ítélet, C-145/09, EU:C:2010:708, 52. pont), valamint biztosítania kell az arányosság elvének tiszteletben tartását.

49 A jelen ügyben a fennálló érdekek mérlegelése során tekintetbe kell venni a gyermek mindenek felett álló érdekét. Különös figyelmet kell fordítani életkorára, az érintett tagállamban fennálló helyzetére és a szülőtől való függésének mértékére (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2014. október 3-i Jeunesse kontra Hollandia ítélet, CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, 118. §).

50 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 20. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely azt írja elő, hogy e tagállam területéről egy harmadik államba kell kiutasítani e harmadik állam olyan állampolgárát, akinek büntetőjogi felelőssége megállapítást nyert, jóllehet ő egy kiskorú gyermek felügyeletét ténylegesen ellátó személy, amely gyermek e tagállam állampolgára, és születésétől fogva ott él anélkül, hogy szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta volna, amennyiben az érintett kiutasítása e gyermek számára az Unió területének elhagyásával járna, megfosztva őt ekként az őt uniós polgárként megillető jogai lényegének tényleges élvezetétől. A tagállam mindazonáltal, kivételes körülmények között elfogadhat kiutasító intézkedést azzal a feltétellel, hogy az harmadik állam állampolgárának olyan személyes magatartásán alapul, amely e tagállam társadalma valamely alapvető érdekének valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyeztetését valósítja meg, és hogy a különböző fennálló érdekek figyelembevételén alapul, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 20. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely azt írja elő, hogy e tagállam területéről egy harmadik államba kell kiutasítani e harmadik állam olyan állampolgárát, akinek büntetőjogi felelőssége megállapítást nyert, jóllehet ő egy kiskorú gyermek felügyeletét ténylegesen ellátó személy, amely gyermek e tagállam állampolgára, és születésétől fogva ott él anélkül, hogy szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta volna, amennyiben az érintett kiutasítása e gyermek számára az Európai Unió területének elhagyásával járna, megfosztva őt ekként az őt uniós polgárként megillető jogai lényegének tényleges élvezetétől. A tagállam mindazonáltal, kivételes körülmények között elfogadhat kiutasító intézkedést azzal a feltétellel, hogy az harmadik állam állampolgárának olyan személyes magatartásán alapul, amely e tagállam társadalma valamely alapvető érdekének valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyeztetését valósítja meg, és hogy a különböző fennálló érdekek figyelembevételén alapul, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Aláírások